

DOI: 10.31866/2616-7581.9.1.2026.362773

УДК 78.087.68:78.071Кречко

ЮВІЛЕЙНІ МИСТЕЦЬКІ ПРАКТИКИ КУЛЬТУРИ ПАМ'ЯТІ: КОНЦЕРТИ, ХОРОВІ АСАМБЛЕЇ ТА МЕМОРІАЛЬНІ ПОДІЇ ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ МИХАЙЛА КРЕЧКА

Олександр Кравчук

*доктор філософії з культурології, старший викладач кафедри музичного мистецтва,
голова Ради молодих учених;*

ORCID: 0000-0001-7763-4157; e-mail: oleksandrkravchuk97@ukr.net

Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, Україна

Анотація

Метою статті є осмислення ювілейних мистецьких практик культури пам'яті, присвячених 100-річчю від дня народження Михайла Кречка, зокрема концертів, хорових асамблей та меморіальних подій, а також у визначенні їхньої ролі в актуалізації творчої спадщини митця та розвитку сучасного українського хорового мистецтва. **Методологічну основу** дослідження становлять міждисциплінарні підходи культурології та музикознавства. Застосовано історико-культурний, біографічний, аналітичний і системний **методи**, що дали змогу розглянути ювілейні мистецькі події як складники культури пам'яті. Використано методи аналізу концертних програм, мистецьких проєктів і меморіальних заходів, присвячених постаті Михайла Кречка, що сприяло комплексному осмисленню форм репрезентації його творчої спадщини в сучасному культурному просторі. **Наукова новизна дослідження** полягає у розгляді ювілейних концертів, хорових асамблей та меморіальних мистецьких подій як важливих інструментів функціонування культури пам'яті у сфері музичного мистецтва. Уперше здійснено узагальнений аналіз мистецьких практик, присвячених 100-річчю від дня народження Михайла Кречка, у контексті актуалізації його творчої спадщини та формування культурної пам'яті в українському хоровому мистецтві. **Висновки.** Установлено, що ювілейні мистецькі практики відіграють важливу роль у процесах збереження та популяризації творчої спадщини видатних діячів музичної культури. Концерти, хорові асамблеї та меморіальні події, присвячені Михайлові Кречку, сприяють актуалізації його диригентської, композиторської та педагогічної діяльності, формують культурну спадкоємність і підтримують розвиток сучасного українського хорового мистецтва.

Ключові слова: культура пам'яті; М. Кречко; хорове мистецтво; ювілейні мистецькі практики

Вступ

У сучасному науковому дискурсі дедалі більшої ваги набувають дослідження, пов'язані з осмисленням процесів функціонування культури пам'яті та форм її репрезентації в культурно-мистецькому просторі. Вагоме місце у цьому процесі відведено ювілейним мистецьким практикам, які через концертні програми, фестивалі, хорові асамблеї, науково-мистецькі події та меморіальні заходи актуалізують постаті визначних діячів культури, сприяючи збереженню й трансляції їхньої творчої спадщини в сучасному культурному середовищі. У цьому контексті ювілейні дати стають не тільки приводом для вшанування митця, а й важливим інструментом формування колективної культурної пам'яті та осмислення національної культурно-мистецької традиції.

Особливої актуальності набуває вивчення ювілейних мистецьких практик, присвячених видатним представникам українського хорового мистецтва, чия діяльність суттєво вплинула на розвиток національної музичної культури. Серед таких постатей чільне місце належить Михайлові Кречку – диригенту, композитору, педагогу, публіцисту та громадському діячеві, творча діяльність якого стала важливим етапом у розвитку професійного українського хорового мистецтва. Відзначення 100-річчя від дня народження зумовило проведення низки меморіальних заходів, які репрезентують різні форми актуалізації його творчої спадщини в сучасному просторі культури України.

Водночас у сучасному науковому просторі недостатньо висвітленими залишаються питання, пов'язані з аналізом ювілейних мистецьких практик як складників культури пам'яті, зокрема їхньої ролі у популяризації творчості митців, формуванні культурної спадкоємності та розвитку хорового мистецтва. Саме тому дослідження та аналіз концертних програм, хорових асамблеї і меморіальних подій, присвячених 100-річчю від дня народження М. Кречка, є важливим науковим завданням, що дає змогу осмислити механізми збереження та актуалізації музичної спадщини в сучасному культурному середовищі.

Мета

Мета статті полягає в осмисленні ювілейних мистецьких практик культури пам'яті, присвячених 100-річчю від дня народження Михайла Кречка, зокрема концертів, хорових асамблеї і меморіальних подій, а також у визначенні їхньої ролі в актуалізації творчої спадщини митця та розвитку сучасного українського хорового мистецтва.

Аналіз попередніх досліджень і публікацій

Сучасні наукові дослідження у сфері культурології, історії культури та мистецтвознавства демонструють стійкий інтерес до проблематики культурної та колективної пам'яті як методологічного інструментарію осмислення постатей видатних діячів культури. Концептуальні положення А. Ассман (2012, с. 37) набули подальшого розвитку в працях зарубіжних і українських дослідників, які

розглядають культурну пам'ять як динамічну систему збереження, трансляції та актуалізації смислів у межах суспільства. Зокрема, акцентується увага на ролі інституцій, мистецьких практик і ритуалізованих форм (концерти, фести-вали, ювілейні заходи) у процесах репрезентації пам'яті.

У вітчизняному науковому дискурсі останніх років простежується тенденція до інтеграції теорії культурної пам'яті з біографічними та мистецтвознавчими студіями. Дослідники О. Кравчук (2025), Н. Кречко (2015), О. Коменда (2020) та інші зосереджують увагу на феномені творчої особистості як носія та транслятора культурних смислів, підкреслюючи значення біографічного підходу у вивченні музичного мистецтва. У цьому контексті творчу біографіку розглядають не тільки як реконструкцію життєпису митця, а й як спосіб виявлення механізмів культурної тяглості та формування національної ідентичності.

Актуальним напрямом сучасних публікацій є також дослідження колективної пам'яті у її взаємодії з художніми практиками. На основі ідей М. Альбвакса (Halbwachs, 1952) пам'ять інтерпретують як соціально зумовлений процес, що реалізується через спільні символічні форми, зокрема музичні тексти, виконавські традиції та освітні практики. Особливу увагу приділено ролі хорового мистецтва як специфічного медіуму культурної пам'яті, що поєднує індивідуальний і колективний досвід у єдиному художньому акті.

Аналіз сучасних досліджень засвідчує міждисциплінарний характер проблематики культурної пам'яті та її продуктивність у вивченні творчих біографій. Застосування цього підходу до осмислення постаті М. Кречка дає змогу розглядати його діяльність не тільки в історико-мистецькому вимірі, а й як важливий чинник формування культурної пам'яті та національної ідентичності українського суспільства.

Виклад матеріалу дослідження

Ювілейні мистецькі практики, присвячені 100-річчю від дня народження М. Кречка, репрезентують цілісну систему форм актуалізації творчої спадщини митця в сучасному культурному просторі. Їхня специфіка полягає у поєднанні різних типів діяльності – виконавської, наукової, освітньої та видавничої, що у сукупності формують багаторівневу модель функціонування культури пам'яті в українському хоровому мистецтві. У цьому контексті доцільним є наукове структурування зазначених практик відповідно до їхніх функціональних і змістових характеристик.

З огляду на характер реалізованих ініціатив у 2025 р. ювілейні практики можна згрупувати за такими основними напрямками:

1. Виконавсько-репрезентативні практики, що охоплюють концерти пам'яті, хорові асамблеї та мистецькі проекти, спрямовані на безпосередню актуалізацію творчості М. Кречка в сучасному виконавському середовищі.

2. Конкурсно-фестивальні практики, зокрема проведення всеукраїнського конкурсу імені М. Кречка, які забезпечують інтеграцію його спадщини в професійний та освітній простір, стимулюючи розвиток виконавської культури та популяризацію національного хорового репертуару.

3. Науково-дослідницькі практики, представлені захистом дисертаційного дослідження, участю в наукових конференціях та актуалізацією постаті митця у науковому дискурсі, що сприяє систематизації знань про його діяльність і утвердженню в сучасній гуманітаристиці.

4. Видавничі практики, пов'язані з публікацією повного зібрання хорових творів композитора, які забезпечують фіксацію, збереження та подальше поширення його музичної спадщини.

Виконавсько-репрезентативні практики. У 2025 р., поряд із відзначенням 100-річчя від дня народження М. Кречка, ювілейну дату святкував і Закарпатський заслужений академічний народний хор, якому 25 вересня виповнилося 80 років від часу заснування. На сучасному етапі колектив очолює заслужена працівниця культури України Наталія Петій-Потапчук, чия творча діяльність характеризується органічним поєднанням новаторських підходів зі збереженням і розвитком усталених виконавських традицій. У своїй роботі керівниця репрезентує багатовекторність культурних процесів Закарпатського регіону, актуалізуючи локальні музичні традиції в сучасному мистецькому просторі. У межах ювілейних заходів, ініційованих Н. Петій-Потапчук, реалізовано низку культурно-мистецьких і просвітницьких проєктів (Попович, 2025). Одним з ключових подій став концерт-присвята до 100-річчя від дня народження М. Кречка, який відбувся 5 вересня 2025 року (у день народження митця) у Хрестовоздвиженському кафедральному соборі м. Ужгорода. Захід поєднував концертну програму з поминальною панахидою та відбувся за участі Преосвященного владыки Теодора й отця Василя Голодняка, що надало події особливого сакрального виміру. Концертну програму відкрив Академічний студентський хор «ANIMA» Київського національного університету культури і мистецтв під керівництвом заслуженої артистки України професорки Н. Кречко. У виконанні колективу прозвучали як обробки українських народних пісень, так і авторські хорові твори М. Кречка, створені переважно в київський період його творчості. Зокрема, було представлено такі композиції, як «Благослови, душе моя, Господи» з «Літургії», «Іхав козак на війноньку» (солістка О. Купрік), «Віє вітер, віє буйний» (соліст О. Кравчук), «Я лелію поливаю», «За горами, за лісами», «Сяють зорі» (соліст Я. Комарніцький), що репрезентують різні жанрово-стильові аспекти композиторської спадщини митця. У другій частині заходу виступив Закарпатський заслужений академічний народний хор, у виконанні якого прозвучали обробки народних пісень, що становлять основу репертуару колективу, зокрема «Ой, на плаю вівці пасуть», «Шуміла дуброва», «Ой, стояла'м на броді», коліскова «Гайчі, сину, гайчі», «Не рубай ліщину», «Звідси гора, звідти друга», «Тече вода каламутна», «Паде дощ», «Ой, у лузі червона калина». Сольні партії виконали заслужена артистка України Я. Садварій, а також А. Свид, О. Свида, М. Ганжерлі та В. Вовканич. Завершальним акордом мистецької події стало спільне виконання обома колективами духовного твору М. Кречка «Многії літа», що символічно поєднало виконавські традиції та підкреслило ідею тяглості української хорової культури (Грись, 2025).

9 вересня з ініціативи учня Михайла Кречка – народного артиста України художнього керівника Академічного камерного хору «Cantus» Еміла Сокача – відбувся ювілейний концерт «Cantus Choir до 100-річчя від дня народження

Михайла Кречка» (хормейстер – Ондраш Тазінгер), який став вагомим складником виконавсько-репрезентативних практик вшанування митця. Програмна концепція заходу була вибудована за принципом репрезентації різних жанрово-стильових пластів творчості композитора: у концерті прозвучали окремі частини з «Літургії», авторські хорові композиції, а також обробки українських народних пісень, що охоплюють різні періоди його творчої діяльності. Такий підхід забезпечив цілісне представлення композиторського доробку М. Кречка та дав змогу окреслити еволюцію його індивідуального стилю в контексті національної хорової традиції. Поряд із творами М. Кречка в концертній програмі були представлені композиції українських композиторів, чий мистецький доробок він високо цінував, зокрема Б. Лятошинського, Є. Станковича, Г. Гаврилець та інших. Такий репертуарний вибір засвідчує широту художніх орієнтирів митця та водночас контекстуалізує його творчість у межах загальнонаціонального музичного процесу. Особливого значення набуло перше виконання в Ужгороді твору «Горить моє серце» на слова Лесі Українки (музика М. Довганича), який увійшов до репертуару колективу, розширюючи сучасне інтерпретаційне поле української хорової музики й актуалізуючи взаємодію традиції та новаторства у виконавській практиці. У концерті взяли участь солісти: О. Щербата (сопрано), Л. Славець (мецо-сопрано), Т. Жупанин (альт) та В. Федішин (тенор), чия участь сприяла розкриттю темброво-виразових можливостей представленого репертуару та підсиленню художньої цілісності концертної програми (Департамент культури Закарпатської обласної державної адміністрації, 2025b).

1 жовтня 2025 року, у Міжнародний день музики, у Київській опері відбувся концерт-присвята «Крила натхнення», приурочений до 100-річних ювілеїв фундаторів театру – Євгена Дуценка та Михайла Кречка. Зазначена мистецька подія стала вагомим елементом ювілейних практик культури пам'яті, спрямованих на актуалізацію творчої спадщини видатних діячів українського музичного мистецтва й осмислення їхнього внеску в становлення національної виконавської школи. Концепція концерту була вибудована як репрезентація багатожанрового та стилістично різнопланового репертуару, що поєднав зразки української та світової музичної класики. У програмі прозвучали твори М. Лисенка, Л. Ревуцького, Б. Лятошинського, а також композиції західноєвропейських авторів, зокрема В. Моцарта, К. Сен-Санса, Дж. Пуччіні та Дж. Верді. Окреме місце посіли обробки українських народних пісень Михайла Кречка («Іхав козак на війноньку», «За горами, за лісами»), що забезпечило органічне включення його творчого доробку у загальну драматургію концертної програми. Така репертуарна стратегія сприяла не лише вшануванню пам'яті митців, але й підкреслила інтеграційні процеси між національною та європейською музичними традиціями. Постановочна реалізація концерту відзначалася високим рівнем професійної координації творчої команди: музичним керівником виступив народний артист України, лауреат Національної премії України імені Тараса Шевченка В. Василенко; режисером-постановником – В. Пальчиков; диригентом – Є. Воронко; хормейстером – А. Масленнікова. До постановочного складу також увійшли художник-постановник М. Грабченко, режисер А. Янчук, художник світла С. Масловський, звукорежисер В. Козак, а ведучими концерту стали П. Мірзаєва й А. Пригара. У виконанні програми взяли участь

хор та симфонічний оркестр Київської опери, Академічний хор «ANIMA» студентів КНУКіМ, а також провідні солісти театру. Диригентське керівництво здійснювали представники сучасної української диригентської школи – народна артистка України О. Мадараш, народний артист України Ю. Янко, заслужена артистка України Н. Кречко, А. Масленнікова та Є. Воронко, що підкреслює тяглість професійної традиції та спадкоємність виконавських практик. Особливу участь у концерті взяв відомий український скрипаль Д. Ткаченко, що розширило жанрові межі програми та посилило її концертно-репрезентативний характер. Змістовне наповнення події було зумовлене постатями її адресатів – Є. Дущенко та М. Кречка, як засновників відповідно оркестру та хору Київської опери. Їхня діяльність заклала підвалини функціонування цих колективів як високопрофесійних виконавських структур, здатних до інтерпретації складного симфонічного й хорового репертуару. У цьому контексті концерт постає не лише як форма меморіалізації, але і як репрезентація інституційної пам'яті, що відтворює історію становлення театру через актуалізацію постатей його фундаторів.

17 листопада 2025 року у Великій залі Будинку звукозапису Національної радіокомпанії України відбулася Хорова асамблея до 100-річчя М. Кречка, що постала репрезентативною формою актуалізації його творчої спадщини у сучасному культурному просторі. Подія мала благодійний характер і об'єднала провідні професійні та навчальні хорові колективи, засвідчивши високий виконавський рівень українського хорового мистецтва та його інституційну тяглість. Програмна концепція хорової асамблеї була вибудована за принципом стильової та жанрової репрезентації української й світової хорової класики у взаємодії з творчою спадщиною М. Кречка. Відкрив концертний блок фрагмент із оперної класики – «Молитва Андрія» з опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, що у виконанні соліста Національної опери України О. Нікіфорова (концертмейстер А. Яковенко) актуалізувала традицію національної оперної школи як історичного підґрунтя хорового мистецтва. У виконанні Національної заслуженої академічної капели України «Думка» (диригент Є. Савчук) прозвучали твори Є. Станковича – обробка історичної пісні «За Кубань іду» (запис О. Кошиця), а також композиція «Садок вишневий коло хати» на слова Т. Шевченка з ораторії «Страсті за Тарасом», що репрезентують синтез неофольклоризму та сучасної хорової драматургії. Ліричну лінію програми продовжив твір Б. Фроляк «Сонце заходить» на слова Т. Шевченка, у якому виявляється тенденція до інтимізації хорового висловлювання. Звернення до сакрально-патріотичної тематики було репрезентоване фінальним виконанням «Молитви за Україну» М. Лисенка за участю всіх колективів, що підкреслило символічний вимір єдності виконавців і слухачької аудиторії. Водночас хор Київського муніципального академічного театру опери і балету «Київська опера» (хормейстер А. Масленнікова) представив твори Л. Дичко «Море» («На човні») на слова Лесі Українки, а також обробку В. Івасюка «Я піду в далекі гори» (аранжування О. Лисоконя), демонструючи поєднання академічної та естрадно-фольклорної традицій. У цьому ж блоці прозвучали обробки українських народних пісень М. Кречка («Коломийки», «Їхав козак на війноньку»), що засвідчують індивідуальний стиль композитора, зорієнтований на органічне поєднання автентичного мелосу з професійною хоровою технікою. Виконавська участь академічного хору «Аніма» КНУКіМ

(диригентка Н. Кречко) була зосереджена на інтерпретації духовної та світської музики М. Кречка, зокрема творів «Благослови, душе моя, Господа», «Сяють зорі в синім морі» (на вірші М. Кречка), а також обробок народних пісень («За горами, за лісами»). Залучення солістів (А. Терпан, В. Мусієнко, Я. Комарницький) увиразнило камерний вимір цих композицій. Окремий пласт програми становили твори В. Мартинюка «Зове рідна мати» (слова В. Крищенко) та Р. Лісової «Ноктюрн», що розширили стилістичний спектр концерту в напрямі сучасної української хорової лірики. Значущим є також звернення до світової оперної класики у виконанні хору Національної опери України (диригент О. Тарасенко): прозвучали «Хор полонених євреїв» із опери «Набукко» Дж. Верді та хори з опери «Кармен» Ж. Бізе («Жіночий хор» з I дії, «Хор» з IV дії), що актуалізували європейський контекст розвитку хорового мистецтва. Участь капели бандуристів «Чураї» КНУКіМ (керівник В. Лисенко) із виконанням творів Г. Гаврилець («Ходить турчин по риночку») та обробок М. Кречка для жіночого хору і бандур («Паде дощ», «Посадила черешеньку») засвідчила перспективність тембрового оновлення хорового звучання через синтез із традиційними інструментами.

Науково-дослідницькі практики. Ювілейні заходи охоплюють також комплекс науково-дослідницьких ініціатив, що сприяють систематизації знань про творчість митця та утвердженню його постаті у сучасній гуманітаристиці. Одним із ключових напрямів є захист дисертаційного дослідження «Михайло Кречко як феномен діяльнісного універсалізму в хоровій культурі України», у якому комплексно проаналізовано всі аспекти діяльності митця – диригентську, композиторську, педагогічну та організаційно-громадську. Дослідження виявляє взаємозв'язок творчості М. Кречка з українською хоровою традицією та підкреслює його роль як системотворчої постаті у формуванні національної музичної культури (Кравчук, 2025).

Серед інших прикладів наукових практик слід відзначити статтю Г. Карась та О. Тарасенка (2024) «Творчі взаємини Михайла Кречка і Юрія Костюка в контексті доби», у якій висвітлюється інтелектуальний і творчий обмін між видатними діячами українського хорового мистецтва, а також формування репертуарних і педагогічних стратегій у світлі культурних і соціальних процесів часу.

Важливим компонентом систематизації знань є також участь автора статті у наукових конференціях, зокрема доповідь «Закарпатський народний хор у період керівництва Михайла Кречка: традиція, новаторство, стиль», де було проаналізовано специфіку виконавської школи, стильові особливості та новаторські підходи М. Кречка до хорового виконавства. Така діяльність сприяє не лише академічній осмисленості спадщини митця, але й інтеграції його творчості в ширший культурологічний і музикознавчий дискурс, підкреслюючи її значення для сучасної української гуманітаристики.

Конкурсно-фестивальні практики. З 11 по 13 квітня у м. Ужгороді відбувся III Всеукраїнський конкурс хорового мистецтва імені Михайла Кречка. Засновниками якого були Ужгородський музичний фаховий коледж імені Д. Є. Задора, Всеукраїнське хорове товариство імені Миколи Леонтовича та громадська організація «Яскрава країна» за підтримки Національної всеукраїнської музичної спілки. Співзасновниками конкурсу є Департамент культури Закарпатської

обласної військової адміністрації та Закарпатська обласна рада, що засвідчує його інтеграцію у систему державної та регіональної культурної політики. Конкурс проводиться на регулярній основі у місті Ужгород у форматі двотурового змагання, що передбачає функціонування організаційного комітету та професійного журі як ключових інституційних складників. Метою конкурсу є сприяння розвитку хорового мистецтва, збереження та збагачення традицій української музично-хорової культури, а також утвердження її значення в духовному житті суспільства. Конкурс виконує низку взаємопов'язаних завдань, серед яких популяризація вокально-хорового мистецтва, обмін творчим і професійним досвідом між колективами, підвищення кваліфікації керівників і виконавців, а також розширення міжрегіональних культурних зв'язків.

2025 р. у конкурсі взяли участь 17 колективів із дев'яти областей України, представлених у номінаціях «академічний спів», «народний спів» і «фольклорні колективи», у категоріях «аматори» та «професіонали». Така структура забезпечила репрезентацію різних виконавських моделей і сприяла міжрегіональній та міжгенераційній комунікації в хоровому середовищі. За результатами конкурсних прослуховувань гран-прі здобув чоловічий ансамбль «Axios» (м. Чернігів). Дипломи лауреатів I ступеня отримали: Народна хорова капела «Дніпро» (м. Київ), дитячий хор «Пастораль» (м. Київ), зразковий дитячий хор «Adiamus» (м. Одеса), камерний склад Народної академічної хорової капели КПІ ім. І. Сікорського (м. Київ), народний хоровий колектив «Зоряниця» (м. Миколаїв), народний аматорський вокальний ансамбль «З роси й води» (Вінницька обл.), ансамбль «Діти Магури» (м. Чернігів), зразковий дитячо-юнацький хор «Vivat Musica» (м. Рівне), ансамбль студентів КНУКіМ «Primavera» (м. Київ). Лауреатами II ступеня стали зразковий дитячий хор «Щедрик» (м. Стрий) та вокально-хоровий колектив «Мозаїка» (м. Суми); лауреатами III ступеня – вокально-хорова студія «Голос-ОК» (м. Суми) і народний аматорський вокальний ансамбль «Руменок» (Закарпатська обл.). Спеціальними відзнаками журі нагороджено І. Лисика («Кращий концертмейстер») та М. Охримчука («Кращий хормейстер»), що підкреслює увагу до індивідуального професійного внеску в межах колективного виконавства. На галаконцерті конкурсу символом єдності поколінь стало спільне виконання твору «Многая літа» за участі всіх колективів під керівництвом Н. Кречко (Департамент культури Закарпатської обласної державної адміністрації, 2025а).

Видавничі практики. У 2025 році до ювілею митця за ініціативи його доньки Н. Кречко та за підтримки українського хорового диригента, керівника Муниципального камерного хору «Київ» М. Гобдича видано збірку хорових творів. Як зазначено у виданні, нотне видання М. Кречко (2025) «Хорові твори» є першим повним зібранням композиторської спадщини митця. Структурно збірка складається з двох основних розділів. Перший охоплює оригінальні твори, згруповані в підрозділи «Духовна музика», що містить Літургію (19 номерів) та чотири сакральні мініатюри на канонічні тексти, і «Світська музика», представлена дванадцятьма хоровими композиціями на поезії українських авторів та власні тексти композитора. Другий розділ репрезентує фольклорний напрям творчості М. Кречка і містить 43 обробки народних пісень. Видання має вагоме значення для сучасного культурного простору, оскільки сприяє системному введенню

творчої спадщини композитора у виконавський та науковий обіг. Збірка орієнтована на широкий спектр користувачів – хорові колективи, диригентів, хормейстерів, регентів, музикознавців, а також студентів мистецьких закладів освіти та всіх зацікавлених українським хоровим мистецтвом (Кречко, 2025, с. 4–5).

Ю. Чекан (б.д.), автор вступної статті до нотного видання, зазначає, що збірка хорових творів М. Кречка постає як узагальнена проєкція його життєтворчості, у якій репрезентовано основні жанрово-стильові вектори діяльності митця – духовну музику, світські хорові композиції та обробки народних пісень. Її структура відображає глибинні світоглядні засади композитора, сформовані під впливом віри, національної традиції та активної виконавської практики. Водночас збірка засвідчує органічне поєднання індивідуального авторського стилю з українською хоровою традицією, актуалізуючи її в сучасному культурному та виконавському просторі.

Висновки

Ювілейні мистецькі практики, присвячені 100-річчю від дня народження М. Кречка, демонструють багатоплановість підходів до актуалізації творчої спадщини митця в сучасному культурному просторі. Аналіз проведених концертів, хорових асамблей, конкурсів, науково-дослідницьких ініціатив та видавничих проєктів дає змогу констатувати, що їхня ефективність зумовлена комплексним поєднанням виконавського, освітнього, наукового та меморіального вимірів діяльності. Репрезентативні виконавські практики – концерти пам'яті та хорові асамблеї – підтвердили високу професійну майстерність учасників і репрезентували тяглість традицій українського хорового мистецтва, а також інтеграцію доробку М. Кречка в сучасну виконавську практику. Конкурсні та фестивальні ініціативи, зокрема проведення всеукраїнського конкурсу імені М. Кречка, сприяють формуванню професійного простору для розвитку молодих виконавців і популяризації національного хорового репертуару. Науково-дослідницькі практики, представлені захистом дисертаційного дослідження, публікаціями, участю в конференціях та наукових дискусіях, сприяють систематизації знань про діяльність М. Кречка й утвердженню його постаті в сучасній гуманітаристиці. Видавничі практики, зокрема публікація повного зібрання хорових творів митця, забезпечують фіксацію та збереження його музичної спадщини, одночасно відкриваючи нові перспективи для досліджень і практичного використання творів.

Ювілейні практики до 100-річчя М. Кречка формують цілісну систему інтеграції музичної спадщини в сучасний культурний та освітній контекст, підтверджуючи роль митця як системотворчої постаті українського хорового мистецтва ХХ століття.

Подальші дослідження можна зосередити на глибшому музикознавчому аналізі хорових творів М. Кречка, виявленні стилістичних особливостей його авторських композицій та обробок народних пісень, що дасть змогу розкрити специфіку його композиційної техніки та взаємодію з українською хоровою традицією. Не менш важливим є дослідження педагогічної спадщини М. Кречка, включно з його методиками викладання та впливом на учнів і послідовників, а також на сучасні

хорові колективи. Перспективним є і систематичний аналіз концертних, фестивальних та ювілейних практик, пов'язаних із популяризацією творчості митця, що дасть змогу визначити ефективні моделі інтеграції історичної музичної спадщини в сучасну виконавську практику. Крім того, доцільним є міждисциплінарне дослідження культури пам'яті, що поєднує музикознавство, культурологію та соціологію мистецтва, з метою оцінки впливу ювілейних заходів на формування національної ідентичності та усвідомлення музичної традиції. Загалом ці напрями сприятимуть поглибленню музикознавчої науки та гуманітарного осмислення ролі М. Кречка в сучасному культурному дискурсі України.

Список бібліографічних посилань

- Ассман, А. (2012). *Простори спогаду. Форми та трансформації культурної пам'яті*. Ніка-Центр.
- Грись, Т. (2025, 7 вересня). *Закарпатський народний хор провів свої перші заходи назустріч ювілею*. Департамент культури Закарпатської обласної державної адміністрації. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=13985>
- Департамент культури Закарпатської обласної державної адміністрації. (2025а, 13 квітня). *Визначено переможців III-го Всеукраїнського конкурсу хорового мистецтва імені Михайла Кречка*. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=7990>
- Департамент культури Закарпатської обласної державної адміністрації. (2025b, 9 вересня). *100-річчя Михайла Кречка концертом ушанував Академічний камерний хор «Кантус»*. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=14073>
- Карась, Г., & Тарасенко, О. (2024). Творчі взаємини Михайла Кречка і Юрія Костюка в контексті доби. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 82(1), 202–208. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-1-30>
- Коменда, О. (2020). Екстенсивні та інтенсивні прояви діяльнісного універсалізму творчої особистості: Ренесанс, Бароко, Класицизм. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Музичне мистецтво*, 3(2), 118–131. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.2.2020.219157>
- Кравчук, О. О. (2025). *Михайло Кречко як феномен діяльнісного універсалізму в хоровій культурі України* [Дисертація доктора філософії, Київський національний університет культури і мистецтв]. https://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2025/08/Kravchuk_Dysertacziya.docx_compressed.pdf
- Кречко, М. (2025). *Хорові твори* (М. М. Гобдич, ред.). Камерний хор «Київ».
- Кречко, Н. М. (2015). Хорова культура України 60–80-х рр. ХХ ст. Репертуар. Концертна діяльність. Вплив на сучасність. *Література та культура Полісся. Серія: Історичні науки*, 79, 274–280.
- Попович, З. (2025, 5 вересня). *В Ужгороді відкрили серію концертів до 100-річчя Михайла Кречка*. Varosh. <https://varosh.com.ua/noviny/v-uzhgorodi-vidkryly-seriyu-konzertiv-do-100-richchya-krechka/>
- Чекан, Ю. (б.д.). *Любов та Віра: хоровий світ Михайла Кречко*. Всеукраїнське хорове товариство ім. Миколи Леонтовича. Взято 10 березня 2026 року з <https://choircommunity.com.ua/m-krechko-chorovyy-svit/>
- Halbwachs, M. (1952). *Les cadres sociaux de la mémoire*. Presses Universitaires de France.

References

- Assman, A. (2012). *Prostory spohadu. Formy ta transformatsii kulturnoi pam'iaty* [Spaces of Memory: Forms and Transformations of Cultural Memory]. Nika-Tsentr [in Ukrainian].
- Chekan, Yu. (n.d.). *Liubov ta Vira: khorovyi svit Mykhaila Krechko* [Love and Faith: the choral world of Mykhailo Krechko]. Vseukrainske khorove tovarystvo im. Mykoly Leontovycha. Retrieved March 10, 2026, from <https://choircommunity.com.ua/m-krechko-khorovyy-svit/> [in Ukrainian].
- Departament kultury Zakarpatskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. (2025a, April 13). *Vyznachenno peremozhstsv III-ho Vseukrainskoho konkursu khorovoho mystetstva imeni Mykhaila Krechka* [Winners of the 3rd All-Ukrainian Mykhailo Krechko Choral Art Competition Announced]. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=7990> [in Ukrainian].
- Departament kultury Zakarpatskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. (2025b, September 9). *100-richchia Mykhaila Krechka kontsertom ushanuvav Akademichnyi kamernyi khor "Kantus"* [The Academic chamber choir "Cantus" honored the 100th anniversary of Mykhailo Krechko with a concert]. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=14073> [in Ukrainian].
- Halbwachs, M. (1952). *Les cadres sociaux de la mémoire* [The social frameworks of memory]. Presses Universitaires de France [in French].
- Hrys, T. (2025, September 7). *Zakarpatskyi narodnyi khor proviv svoi pershi zakhody nazustrich yuvileiu* [The Transcarpathian folk choir held its first events in anticipation of its anniversary]. Department kultury Zakarpatskoi oblasnoi derzhavnoi administratsii. <https://kultura-zak.gov.ua/?p=13985> [in Ukrainian].
- Karas, H., & Tarasenko, O. (2024). *Tvorchi vzaiemyny Mykhaila Krechka i Yuriiia Kostiuka v konteksti doby* [Creative relations of Mykhailo Krechko and Yuriy Kostiuk in the context of the day]. *Current Issues of the Humanities*, 82(1), 202–208. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/82-1-30> [in Ukrainian].
- Komenda, O. (2020). *Ekstensyvni ta intensyvni proiavy diialnisnoho universalizmu tvorchoi osobystosti: Renesans, Baroko, Klasysyizm* [Extensive and Intensive manifestations of activity universalism of the creative personality: Renaissance, Baroque, Classicism]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Musical Art*, 3(2), 118–131. <https://doi.org/10.31866/2616-7581.3.2.2020.219157> [in Ukrainian].
- Kravchuk, O. O. (2025). *Mykhailo Krechko yak fenomen diialnisnoho universalizmu v khorovii kulturi Ukrainy* [Mykhailo Krechko as a phenomenon of active universalism in the choral culture of Ukraine] [Doctor of Philosophy, Kyiv National University of Culture and Arts]. https://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2025/08/Kravchuk_Dysertacziya.docx_compressed.pdf [in Ukrainian].
- Krechko, M. (2025). *Khorovi tvory* [Choral Works] (M. M. Hobdych, Ed.). Kamernyi khor "Kyiv" [in Ukrainian].
- Krechko, N. M. (2015). *Khorova kultura Ukrainy 60–80-kh rr. XX st. Repertuar. Kontsertna diialnist. Vplyv na suchasnist* [Choral culture of Ukraine in the 60s–80s of the 20th century. Repertoire. Concert activity. Influence on modernity]. *Literature and Culture of Polissya. Series "History Research"*, 79, 274–280 [in Ukrainian].
- Popovych, Z. (2025, September 5). *V Uzhhorodi vidkryly seriiu kontsertiv do 100-richchia Mykhaila Krechka* [A series of concerts marking the 100th anniversary of Mykhailo Krechko opened in Uzhhorod]. Varosh. <https://varosh.com.ua/noviny/v-uzhgorodi-vidkryly-seriyu-konzertiv-do-100-richchya-krechka/> [in Ukrainian].

ANNIVERSARY ARTISTIC PRACTICES OF MEMORY CULTURE: CONCERTS, CHORAL ASSEMBLIES AND MEMORIAL EVENTS TO THE 100th ANNIVERSARY OF MYKHAILO KRECHKO'S BIRTHDAY

Oleksandr Kravchuk

*PhD in Cultural Studies, Senior Lecturer at the Department of Musical Art,
Chair of the Council of Young Scientists;
ORCID: 0000-0001-7763-4157; e-mail: oleksandrkravchuk97@ukr.net
Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, Ukraine*

Abstract

The purpose of the article is a cultural and musicological interpretation of jubilee artistic practices within the culture of memory related to the celebration of the 100th anniversary of the birth of Mykhailo Krechko, as well as determining their role in preserving and actualizing the composer's creative heritage in contemporary Ukrainian choral art. **The methodological basis of the research** is formed by interdisciplinary approaches of cultural studies and musicology. Historical-cultural, biographical, analytical, and systemic methods were applied, which made it possible to consider jubilee artistic events as a component of the culture of memory. Methods of analysis of concert programs, artistic projects, and memorial events dedicated to the figure of Mykhailo Krechko were also used, which contributed to a comprehensive understanding of the forms of representation of his creative heritage in the modern cultural space. **The scientific novelty** of the research lies in the interpretation of jubilee concerts, choral assemblies, and memorial artistic events as important instruments for the functioning of the culture of memory in the field of musical art. For the first time, a generalized analysis of artistic practices dedicated to the 100th anniversary of Mykhailo Krechko is carried out in the context of the actualization of his creative heritage and the formation of cultural memory in Ukrainian choral art. **Conclusion.** It has been established that jubilee artistic practices play a significant role in the processes of preservation and popularization of the creative heritage of prominent figures of musical culture. Concerts, choral assemblies, and memorial events dedicated to Mykhailo Krechko contribute to the actualization of his conducting, composing, and pedagogical activities, form cultural continuity, and support the development of contemporary Ukrainian choral art.

Keywords: culture of memory; M. Krechko; choral art; anniversary art practices

Надійшла: 11.03.2026; Прийнято: 16.04.2026;
Статтю вперше опубліковано онлайн: 29.05.2026

